

Üniversiteler ve okullar arasında güçlü bir iş birliği ihtiyacı

Ebru Oğuz¹

Öz: Üniversite-okul iş birliğinin hem eğitim fakülteleri özelinde hem de üniversitelerin genelinde olmasının öğrencilere, kuruma ve toplumun geneline etkisi yadsınamaz. Bu iş birlikleri sayesinde eğitimin niteliğinin artırılması, öğrencilere farklı konularda destek olunması ve onların üniversite konusunda bir hedef koymalarını sağlanabilmektedir. Özellikle ortaöğretim kurumları ile yapılan iş birlikleri sonucunda staj imkanlarının da olması öğrencilerin hem üniversiteleri tanımalarını hem de kariyerlerine ilişkin bir planlama yapabilmelerinde etkin bir rol oynayabilir. Ancak elbette bütün bunların yanına yeterince kurulamayan iş birlikleri, ya da işsiz olanlar ve sistem içerisinde yaşanan sorunları da görmek mümkündür. Bu sorunları ortadan kaldırmak ve bu iş birliklerini artırmak ve girişimcilik konusunda öğrencileri desteklemek oldukça önem kazanan konulardır.

Anahtar Kelimeler: Okul, üniversite, iş birliği, topluma katkı.

Okul Yönetimi Dergisi
School Administration Journal

Okul Yöneticileri Derneği
e-ISSN: 2822-4221

Yorum
Commentary

Davetli Makale
Article by Invitation

The need for strong collaboration between universities and schools

Abstract: The effect of university-school cooperation both in the faculties of education and universities in general on students, the institution and the society in general cannot be denied. Thanks to these collaborations, it is possible to increase the quality of education, support students in different subjects and enable them to set a goal for university. Especially as a result of the cooperation with secondary education institutions, internship opportunities can play an active role in enabling students to get to know universities and to plan their careers. However, of course, it is also possible to see the problems experienced within the system, such as insufficiently established collaborations or dysfunctional ones. Eliminating these problems and increasing these collaborations and supporting students in entrepreneurship are very important issues.

Keywords: University, collaboration, contribution to society.

Oğuz, E. (2024). Üniversiteler ve okullar arasında güçlü bir iş birliği ihtiyacı. *Okul Yönetimi Dergisi*, 4(2), 147-149.

Yayın / Published
30 Ara / Dec 2024

¹ Prof. Dr., Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, ebru.oguz@msgsu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5731-011X

Giriş

Eğitim fakülteleri özelinde üniversite okul iş birliği konusunda ilk karşılaşılan metinlerden biri 1994-1998 yılları arasında yürütülen YÖK/Dünya Bankası Millî Eğitimi Geliştirme Projesi çerçevesinde hazırlanan ‘Fakülte-Okul İş Birliği Kılavuzu’dur. Bu kılavuz eğitim fakülteleri ile uygulama okullarının öğretmen yetiştirme konusunda yapacağı ortak çalışmaları düzenlemeyi amaçlamaktadır. Kılavuzda ayrıca karşılıklı olarak belirlenen görev ve sorumluluklar, beklentiler, öğretmen yeterlikleri, uygulamalı derslerin amaç ve kapsamı açıklanmıştır. Aynı anahtar kelimelerle yapılan taramalarda 2018 yılına ait “Öğretmenlik Uygulaması” ders yönetmeliği de karşımıza çıkmaktadır. Bu yönetmelikte de dersin kapsamı ve nasıl olması gerektiğine ilişkin uygulamaları görmek mümkündür.

Bütün bunların yanında birçok ilde il/ilçe millî eğitim müdürlükleri ile üniversiteler ve fakültelerle yapılan iş birliği protokollerinin olduğu da görülmektedir. Ancak bu protokollerle ne tür çalışmaların yapıldığı ve sonuçlarına ilişkin verilere rastlamak pek mümkün olmamaktadır. Görev yaptığım üniversitenin eğitim fakültesi olmamasına rağmen İstanbul ilinin farklı ilçe millî eğitim müdürlükleri ile iş birliği protokolleri bulunmaktadır. Bu protokollerle ilçelerde görev yapan öğretmenlere mesleki gelişim kapsamında farklı konularda seminerler verilmekte ve lise öğrencilerine yönelik geziler, sempozyumlar düzenlenmektedir. Böyle bir iş birliğinin yapılması karşılıklı olarak eğitimin birçok paydaşına yarar sağlayan sonuçlar doğurmaktadır. Elbette bu iş birliklerini artırmak ve sonuçlarını değerlendirmek de oldukça önemlidir.

Üniversitelerin kardeş okullarının olması, o okulları her konuda desteklemeleri kuramsal bilgiyle uygulamanın birleşimini de sağlamaktadır. Yapılan bu iş birlikleri sadece bir ders kapsamında olmadığından farklı fakülteler tarafından da yapıldığından bütüne hizmet etmektedir. Buna örnek vermekte mümkün: İstanbul’da bulunan bir üniversite ile mesleki ve teknik anadolu lisesi arasında yapılan iş birliği protokolü sonucunda; okulun isminin üniversite ile anılması, sınavla giriş yapılan bir okul olması ve giriş puanlarının yükselmesi, hazırlık sınıfının konması ve branş öğretmenleri ile üniversitenin yabancı diller yüksek okulu öğretim elemanlarının haftalık yapılan toplantıları, başarılı olan ve ilk 20’nin içine giren öğrencilere burs desteği, okula yeni gelen öğrencilere forma desteğinin sağlanması, öğrencilerin istedikleri zaman üniversite kampüsüne gidip derse katılmaları ve kütüphaneden yararlanmaları, üniversitenin okul kampüsüne bir ar-ge binasının kurulmasına destek olması ve üniversitenin teknoparkından öğrencilerin yararlanmaları sağlanmıştır. Bütün bunlara ek olarak, öğrenci kulüpleri ile girişimcilik konusunda ortak çalışmalar da yapılmıştır. Bu sadece tekil bir örnektir ve görüldüğü üzere, okula öğrencilere ve ailelere sağladığı yararlar oldukça fazladır. Elbette böyle örnekleri de çoğaltmak mümkündür ve bu konuda karşılıklı emek harcanması gerekmektedir.

Ders kapsamında yapılan iş birliği ise öğretmen adaylarının okullarda daha fazla yer alması ile ilgilidir. Ancak uygulamada bazı olumlu ve olumsuz karşılaşılan durumlar bulunmaktadır. Yine görev yaptığım üniversite özelinden de örnek vermek isterim. Üniversitemiz eğitim bilimleri bölümü kapsamında 1984 yılından itibaren pedagojik formasyon sertifika programı sürdürülmektedir. Programın yürütülmesinde YÖK tarafından yapılan değişikliklerde göz önüne alındığında süreçte farklı uygulamalarla karşılaşmak mümkündür. Ders kapsamında birçok farklı okulla iş birliğimiz bulunmaktadır ve öğretmen adaylarımız ders kapsamında farklı projelerde de yer almışlardır. Burada önemli olan okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin öğretmen adaylarına alan açmalarıdır.

Ancak olumlu gelişmelerin yanında, öğretmenlik uygulaması dersi özelinde İstanbul ilinde yaşanan sorunların başında özellikle belli branşlarda kadrolu öğretmenin olmaması, kadrolu öğretmenler varsa da öğretmenlik uygulaması danışmanlığı eğitimi kursunu tamamlamamış olmaları yer alabilir. Bu okul sayısını kısıtlamaktadır ve ildeki öğretmen adayı sayısı düşünüldüğünde bu sorun olabilmektedir. Bu konuda öğretmenlerin kursu tamamlamaları teşvik edilebilir.

Konu ile ilgili yapılan araştırmalarda da benzer sorunlar dile getirilmiştir. Ülger (2021)’in araştırma sonucunda fakülte-okul işbirliğinin yetersizliği, öğretmen adayı, öğretim elemanı ve uygulama öğretmeni arasında işbirliğinin yetersizliği, öğretim elemanı, uygulama öğretmeni ve okul yöneticileri yetersizliği, uygulama öğretmeni yetersizliği, uygulama öğretmeni ve öğretim elemanı yetersizliği, öğretim elemanı ve uygulama öğretmenlerinin sorumlu oldukları öğretmen adaylarının sayısının fazlalığı, öğretmen adaylarının yeterli dönüt alamamaları, öğretmen adaylarının yetersizliği (uygulama-bilgi-donanım-motivasyon), uygulama öğretmenlerinin seçiminde nicel verilerin nitelikten daha çok ön plana çıkması, öğretim elemanlarının ders yüklerinin yoğunluğu ve uygulama okulu ve uygulama öğretmeni yetersizliği ortaya konulmuştur.

Sonuç Yerine

Üniversite-okul iş birliğinin kuramsal bilgi ile uygulamanın birleşmesinde ne kadar önemli olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Karşılıklı olarak sağlanan katkılar/hizmetler sonucunda eğitim sisteminin farklı düzeylerinin geliştiği ve değiştiği gözlenmektedir. Bu nedenle bu iş birliklerinin kâğıt üzerinde kalmaması ve hayata geçirilmesi son derece önemlidir. Temelde öğretmen adaylarının okullarda daha fazla zaman geçirmesi mesleğe ilişkin olumlu tutum sergilemelerini ve mesleği daha yakından tanımlarını

sağlayabilmektedir. Diğer tüm alanlar için de benzer iş birlikleri sağlandığında hem kişiler hem de kurumlar için gelişime ve değişime ayak uydurmak da daha kolay olacaktır

Kaynakça

Ülger, K. (2021). Öğretmenlik uygulamasında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin bir araştırma. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(232), 71-87. <https://doi.org/10.37669/millegitim>